

Dolus Sororis

Sunrise on alati tundunud olevat midagi erilist. Mõõtnatust pimedusest tuleb taas heledus, kuid vähesed inimesed on teadlikud, kui tähtis see hetk on. Inimesed magavad oma eksistentsi kõige olulisema osa läbi - muutus teatud seisundis, milles me oleme, nagu pärast katastroofilist tormi pilvede tagant välja paistvad kiired, peaks meid tegutsema. Me oleme õppinud kartma sündmusi, millel esmapilgul puudub sügavam tähendus, kuid kas pole mitte nii, et kõik tähendab midagi? Isegi kõige tavalisem päikesetõus maailmas.

Staś vaatas seda iga päev, mõeldes ikka ja jälle samale asjale. Teisest elust, mida ta tahaks kogeda kusagil kaugemal, kus keegi teda ei tunne, ja sellest, mida ta võiks seal saavutada. Ta mõtles ka sellele, milline suur luuser ta on. Tema isa, iga mehe eeskuju, kummitas teda kogu aeg oma mõnitustega. Ta kuulis ainult tema põlgusega täidetud naeru, kui poiss talle oma uusi töid näitas. Ta vihkas neid.

- Poeg, kedagi siin ei huvita selline asi. Keegi ei taha su ehteid isegi vaadata, rääkimata nende ostmisest. See ei ole kasulik. Tee midagi muud paremat ja ära raiska toorainet. - tavatses ta öelda. Just sellistel hetkedel sai Stanislaw aru, kui väga ta seda vihkas ja soovis, et ema tuleks tagasi. Ta suri oma teise lapse sünni ajal, kes ei näinud ühtegi päikesetõusu. See ei üllatanud kedagi, sest sellised olukorrad on tavalised. See ei muutnud asjaolu, et ta igatses seda soojust, mida naine majja tõi. Ta oli nagu päikesekiir, mis murrab pärast tormi läbi tumedate pilvede, kuid mõnikord oli ta ka oht, mis võis tulla. Ta oli see, kes äratas teda varahommikul, et koos katusele ronida, et näha, mis ta oli - tõusev päike. See oligi ta. Ta oli suurepärane.

Poiss ei suutnud vaatamata valguse kiirusega liikuvatele silmalaugudele takistada pisara jooksmist mööda põske. Ta pühkis selle ära ja hakkas sammaldunud katuseplaadilt tõusma. Pärast ema surma oli ta koos isaga kolinud kesklinna, jättes kogu oma elu siia, keset metsa. Seepärast käis Stanislaw nii tihti siin, sest see oli ainus koht, kus ta võis olla tema ise.

Ta suundus Toruńi suunas. Ta kavatses alustada tööd perekonna käsitööpajas. Päev nagu iga teine. Kliendid tulid ja läksid, suures osas rahul, ja isa oli rahul oma olukorraga, kuid tõde on see, et ilma hansalinnakuta poleks see õnnestunud - see oli võimalus mitte ainult neile, vaid kogu linnale. Tänu sellele oli Toruń elujõuline. Laevad, mis saabusid ilusate kangaste ja muude peaaegu eksootiliste esemetega, täiendasid suurepäraselt maastikku ning elanike nägudele ilmusid õrnad naeratused. Tõeline idüll.

Tema hetked tööl möödusid väga kiiresti, kuid rutiinselt. Lähenes poisi lemmikpäevaaeg, nimelt äritegevuse lõpetamine. Siis jäi ta veel paariks tunniks tehasesse - mõnikord püüdis ta välja mõelda uue projekti, mida isa eest salaja proovida ja lõpule viia, mõnikord aga lihtsalt istus üks oma mõtetega. Ta ei kurtnud üksilduse üle, sest tegelikult ei olnud ta kunagi üksi. Teda ei ümbritsetud liiga paljude inimestega, kuid ta kohtas igal sammul teisi salapäraseid olendeid. Ta juhtus veetma aega koos hirvede, öökullide ja isegi hiirtel. Ta tundis end nende seas rahulikult. Tema unistused katkestas vaikne ja ebakindel koputus uksele. Ta ei kavatsenud seda avada, oli juba hilja, kuid võõras ei peatunud, nii et ta tõusis ja lõpuks tegi seda. Ta ei oodanud seda, mida ta nägi. Tema ees seisis naine, kes nägi välja nagu ta..... tema ema. Naine hoidis käes küünalt, nii et ta märkas tema heledaid, loksik juukseid ja pruunid silmad. Tema intuitsioon käskis tal vähemalt veidi sulgeda ust, mis oli hetk tagasi veel laialt lahti.

- Mida ma saan sinu heaks teha? - küsis noormees ebakindlalt.
- Stanislaw? Palun laske mind sisse. Ma tean, et sa ei mäleta mind väga hästi, aga nii sina kui ka mina oleme kohe-kohe hädas. - Ta palus - ma palun teid.

Ta tegi seda. Ta ei teadnud, miks, aga ta tundis, et see peab juhtuma. Ta laskis naise läbi, ja too astus sisse, tundes end ilmselgelt kergendatuna.

- Stachu! Sa ei tea isegi, kui õnnelik ma olen, et sa siin istusid. Tõenäoliselt päätsid sa mu elu. Näed, ma pidin veetma järjekordse ilusa öö linna ääres puude vahel, kuid täna jäi mul

valik tegemata. Üks hundiperekond jalutas lähedal ja tahtis samuti seal ööbida. Nii et mina, hea inimene, hakkasin jooksmas teises suunas. Just, jooksin... jah, noh, jooksin ja nad järgnesid mulle nagu hullud.

•Naine, kes sa oled? Ma ei mäleta, et me teineteist tunneksime, nii et enne kui sa mulle oma elulugu jutustad, miks sa ei... tutvusta ennast kõigepealt?

•Nii et sa tõesti ei tunne mind üldse? - tema näol oli jahmatus.

Stanislaw ei saanud tõesti aru, miks ta peaks teda seostama. See, mida ta ütles - ei olnud mõttekas, ja asjaolu, et ta teadis, kus ta nüüd oleks, oli juba iseenesest hirmutav. Poiss hakkas aeglaselt eemalduma ruumi sügavusse, kus olid tööriistad, et kaitsta end igasuguse ohu korral. Järgmised minutid möödusid väga aeglaselt ja ebamugavalt. Üks ootas, et teine liiguks. Ühel hetkel jäi naine seisma ja vaatas Stanislawile silma. Selle asemel suunas ta tühja pilgu mehe taga asuvale seinale. Tema näoilme muutus hetkeks ja silmadesse tulid pisarad... pisarad?

•Oh, vabandust, ma... - vaikuse katkestas võõras. - Mul on kahju. Ma ei oleks pidanud üldse siia tulema. On parem, kui me mõlemad unustame selle. - Ütles ta hingeldades ja suundus siis ukse poole.

•Oodake. Ära mine. - Stanislaw ei tundnud esialgu ära oma häält, mis oli täis vihast iidset. - Sa tulid siia, sest sa ütled, et ma peaksin sind mäletama, sest sa mäletad mind. Kuid ma näen sind esimest korda. Naine, mis sa arvad, mida ma peaksin tegema? Sulle süle langeda? - poisi ärritus äratas kindlasti naise tähelepanu, kes oli suutnud loobuda hoonest lahkumise mõttest. - Ma ei tea teie nime, te ilmselt teate minu oma tundmatul põhjusel. Mul on hea meel, et sind ei söönud hundid, see on üsna ebameeldiv surm, aga ma ei tea, kuidas sa teadsid, et ma olen SIIN.....

•Dorota. - katkestas ta teda ootamatult. - Minu nimi on Dorota.

•Hea küll, Dorota.

•Stasiu, ma võin sulle kõike seletada, aga sa peaksid parem maha istuma.

Niisiis istus ta paigal, kuni Dorota alustas oma lugu. See algas küllaltki süütult - sellest, milline oli tema nomaadielu. Ta küttis ise ja magas enamasti vabas õhus. Ta ei maininud oma perele midagi. Tundus, et tal lihtsalt ei olnud seda. Raske oli mõista, kuidas naine üksi hakkama sai. Mingil hetkel hakkas Stanislaw sellest jutustusest väsima.

•Andke andeks, aga - ta katkestas naise. - Miks te ei läheksite asja juurde? Mul on hea meel, et sa üksinda hakkama saad, aga ma ei tea ikka veel, kes sa oled.

•Ah... üksikasjad. Noh, jah. Nii. Ma ei ole õnnelik, et sa minult teada said. Ma ei peaks selle eest vastutama, aga ma olen end siia tulles selle läbi teinud. Ma isegi ei tea, millest täpselt alustada. Nagu ma ütlesin, olen ma alati üksi olnud, aga see ei ole päris tõsi, muidugi oli mul isa ja ema, aga eriti esimene keeldus minust, sest tema suurim unistus oli saada poeg. Hiljem see tal õnnestus, kuid enne seda viskas ta mind tänavale. Ema ei suutnud protestida. Jäin üksi, pöördusin aeg-ajalt linna tagasi, et vaadata, kas nad on veel elus. Läks aega, enne kui nende unistused täitusid, sest neile sündis poeg. Ta on juba päris suureks kasvanud. Tead... ema märkas mind kord. Me rääkisime palju, ta isegi vabandas minu ees. Ta tunnistas mulle toona ka, et ta on jälle rase ja peagi sünnitab, aga ta kartis, et see saab olema tüdruk. Ta kartis, et ta lõpetab nagu mina. Mitte kaua pärast seda vestlust ta suri. Ta suri koos lapsega sünnituse ajal.

Siis tabas see teda. Ta mõistis, miks Dorota oli just tema juurde tulnud.

Teda valdas viha.

•Sa oled minu õde! Ma ei usu seda! Ja sa mäletad mind ainult siis, kui sa oled ohus? Sa ei mõtle tõsiselt, tõesti. Ma... ma ei tea, mida sulle öelda.

- Stasiu, see ei ole nii... Kui ma sain aru, et sa oled maailma tulnud, lakkasin nende elude vastu huvi tundmast. Sa olid ainus, kellest ma hoolisin. Ma jälgisin sind, aga peale selle ei suutnud ma enam midagi teha. Kui ta teada saaks... ta hävitaks sind, ema ja mind. Ma ei saanud seda riski võtta. Nüüd, kui olukord on muutunud, olen hakanud astuma mõningaid samme, et tõe sinust välja selgitada, ja sellepärast olen ma siin. Sest lisaks sellele, et me saame lõpuks ometi koos olla, ei pea sa enam oma isaga koos elama. Ma tean, et see on järsk ettepanek, aga aitame üksteist... või vähemalt toetame teineteist teatud punktini.
- Mida see tähendab? Kuidas ma aitaksin sind? - hakkas uudishimulik Stanislaw küsima. Visioon elust ilma isata oli tema jaoks piisavalt veenev argument.
- Kuule, ma jätkan metsas, sa kasutad lõpuks oma annet ja saavutad populaarsuse Toruńis ja kaugemalgi. Selleks pole sul palju aega vaja. Päev, võib-olla kaks. Usalda mind, tõesti.

Vaikus langes. Nad vaikisid.

Möödus sekund. Sekund.

Kolmas.

Veel üks.

- Kõik on korras. - ütles poiss ootamatult ja Dorothy suu muutus selgeks „O“. - Ei, ma ei usalda sind, aga elu ilma selle kiusajata... Ma olen sees. Mida sa tahad, et ma teeksin?
- Oh, ma... ma ei arvanud, et sa nii kiiresti nõus oled. Aga jah. Hmm... sa peaksid mulle amuleti tegema. Ma mõtlen, mitte minu jaoks. Ma võtan selle ja annan selle õigetes kättesse, ja siis jätab sa oma isa. Oled sa nõus?
- Mis amulett? Kas sa oled nõid?
- Jumal hoidku! Ei! See ei saa olla keerukas kujundus... lihtsalt midagi, mis „müüb“ teid kõrgemates... sfäärides. Et näidata oma käsitööoskust. Kui saaksite, näidake oma meisterlikkust, töötades selle rõivaeseme kallal. - seda öeldes ulatas Dorota Stasi käes oleva ametüsti.
- Noh... noh. Tule järgmisel õhtul tagasi. Siis on kõik valmis.

Nad läksid laiali.

Järgmisel päeval pidi Stanislaw teesklema, et ta polnud üldse terve öö stressis töökojas istunud, et medaljoni valmistada. Siiski õnnestus tal see peaaegu täiuslikuks saada. Mõned viimistlusvõtted ja see oleks valmis. Tunde möödus, kuni saabus aeg, mil ta pidi koos isaga koju naasma.

- Isa, ma tulen hiljem tagasi või jään siia ööseks. Ärge oodake mind.
- Sa hakkad neid kuradi töid tassima nagu tavaliselt. Mul ei ole sinust, poeg, vanaduspõlves mingit lohutust. - isa lahkus toast, lüües ukse valjult kinni.

Möödus veel mitu tundi, projekt juba ammu lõpetatud, mis lebas Stanislawi tasku põhjas, kes vaevu istus üles, et kuulata oodatud koputust Dorothy uksele. Ta ei teadnud, kui palju aega oli möödunud, kuid tema öde oli lõpuks ometi koputanud välja koodi, mille nad eile kehtestasid. Poiss avas talle ukse.

- Kas sa tegid seda? - alustas Dorota südametunnistusega vestlust.
- „Jah,“ vastas Staś ja võttis taskust välja kunstiteose. Tüdruk peaaegu ahmis õhku, kui seda nägi.
- See oli ime. Lihtsalt ime.

Poiss teadis seda. See oli ilmselt tema seni parim töö ja ta oli selle üle tohutult uhke. Ta ei suutnud varjata naeratust, mis hakkas tema nägu valgustama.

- Mis on teie plaan? - küsis ta õelt.
- Homme pead sa olema valmis oma isa lõplikult maha jätma. Teete seda õhtul. Siis tuled sa Ciasna tänavale. Seal tutvustan sulle oma uut tulevikku. Täna ei saa ma nii kaua siin olla. Ma pean juba minema. Kas kõik on selge?
- Jah, pigem jah.
- Hästi. Suurepärane. Näeme siis homme. - Ja peaaegu kadus ukse taha, nagu polekski midagi juhtunud - Kas soovite piparkooke? - lisas ta kiirustades.
- Äh, muidugi... - tal polnud aega isegi oma lauset lõpetada või tänada, sest tüdruk oli juba läinud.

Olukord oli lihtsalt kummaliselt kaootiline. Stasiek tundis end ärevana, nii et ta hakkas mõtlema, kas tema tehtud otsus võib osutuda kogu tema elu suurimaks veaks. Kõigele sellele mõeldes oli poiss siiski

suundus ta kodu poole, et pakkida hädavajalikud asjad üksildase elu jaoks. Mida ütleks tema ema? Kas ta toetaks nägemust elust ilma isata, kuid õega tema kõrval? Kõigist inimestest tahaks ta oma elu just temaga koos veeta.

Tema riietusriietus ei olnud rikkalik. Ühel hetkel leidis ta end liiga hoolikalt kappe läbi otsimas. Kõige põhjast leidis ta väikese kimbukese, mis osutus tema isa noorusaja visandiks. Hetkeks imestas ta, kuidas see noormees, kes oli pärit vaesest perest, võis endale sellist luksust lubada, kuid siis mõistis ta, et selle töö autor ei olnud mitte vilunud kunstnik, vaid tema naine, st Stanisławi ema.

Poisi silmis kõverdus pisar. Mis oli juhtunud selle naeratava mehega? Kuhu oli kadunud mees, keda tema ema oli armastanud? Kas ta oli tema surmast nii masendunud? Stanislaw tundis end veelgi enam kadununa. Ta teadis, et sõna on öeldud ja ta peab Dorota juurde minema, kuid tunne, et midagi on valesti, kummitas teda üha enam ja enam. Ta püüdis keskenduda millelegi muule, et negatiivsed mõtted temast lahkuksid.

Oli aeg jätta oma vana mina maha. Päike hakkas loojuma. Et isa mitte täiesti sõnatuks jätta, otsustas ta jätta talle lauale kaunistatud piparkoogimaja ja lühikese märkuse : „*Ma ei tule tagasi. Mul on kahju. Sinu poeg.*” Ta lahkus igaveseks oma kodu südamest.

Kui Stanislaw kõndis Toruńi tänavatel tundmatuseni, märkas ta Vistulal võõraid, aga mitte ainult, uhkeldusi täis laeva ja mõtles ainult sellele, et varsti on see tema toodang, millega hansalinnades niimoodi kaubeldakse. Ta ootas seda põnevusega.

Kohtumispäigale üha lähemale jõudes hakkasid kõik mured ja pealetükkivad mõtted temast lahkuma. Ta ei olnud murelik, vaid lihtsalt õnnelik mõttest vabadusest, mis teda nurga taga ootab. Sõna otseses mõttes nurga taga, sest ta oli Ciasna tänavast vaid ühe kurvi kaugusel. Lihtsalt nurga taga...

Ärevus aga naasis kahekordse jõuga. Seal ei olnud kedagi ega midagi... ainult väike paberitükk, millel oli vaid mõned sõnad.

Liiga hilja.

Mine koju, seal ootab sind üllatus.

Stanislaw jäi hiljaks. Ta oli veendunud, et sõnum oli Dorothylt. Ta ei tahtnud koju minna, aga kas tal oli muud valikut? Ta kahtles selles. Ta ei saaks üksi hakkama, nii et ta tegi jälle täpselt nii, nagu talle öeldi. Ta läks koju.

Majja sisenedes oli ta juba valmis kakluseks isaga, kuid teda tervitas vaid kurtmine vaikus. Tema isa pidi tõesti vihane olema, kuid Stasiu otsustas, et ei karda enam ja astus otse lõvi suhu. Ta

oletas, et isa istub laua taga, kuid avastas midagi hoopis muud - ta lebas maas. Teadvuseta. Poiss jooksis sekundi mürdosa jooksul tema juurde.

•Isa! - hüüdis ta talle, püüdes samal ajal teda ellu äratada.

Ei mingit reaktsiooni. Poeg, kes tahtis isaga hüvasti jätta, asetas oma nutva näo isa rinnale ja märkas siis kahte asja: piparkoogimurused tema huultel ja kirja. Piparkoogimurud mehe huultel võisid aga.... tähendada erinevaid asju. Stanislaw ei suutnud uskuda, et see, mida ta oma isale oli jätnud, st magusad piparkoogid (kingitus oma „õe“), mis oli kodus hüvastijätukingituseks lauale jäetud, võis olla tema surma põhjuseks. Kas ta tappis oma isa? Süütunne ujutas tema keha üle. Täis meeleheidet, läks ta laual lebava kimbu järele ja hakkas lugema.

Kõik kukkus kokku. Ei usalda kedagi.

Valetab üksi, eriti tema.

A.

Stanislaw kukkus põrandale. Emata, isata ja olematu „õega“.

Tõlge: DeepL.com (Pro versioon)